

SASKAŅOTS

Profesionālās izglītības un nodarbinātības
trīspusējās sadarbības apakšpadomes
2024. gada 7. augusta sēdē, protokols Nr. 5.

PROFESIJAS STANDARTS LIETIŠĶĀ MĀKSLA UN AMATNIECĪBA

LIETIŠĶĀS MĀKSLAS SPECIĀLISTS KOKAPSTRĀDĒ PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai	
Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē	Kvalifikācijas līmenis: Ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis (4.PKL).
	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību: Nav.
2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju	
Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu: Nav.	
Profesionālās kvalifikācijas specializācijas: Nav.	
Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis: Koka konstrukciju restaurācijas tehniķis 4.PKL, Mēbeļu galdnieks 4.PKL, Datorizēto kokapstrādes iekārtu operators 4.PKL, Kokapstrādes iekārtu operators 3.PKL.	
3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums	
Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē ir kvalificēts speciālists, kurš īsteno radošus darbus koka mākslinieciskās apstrādes jomā, izprot koka izstrādājumu projektēšanas, plānošanas, izgatavošanas un realizēšanas gaitu un piedalās lietišķās mākslas projektu īstenošanā, izmantojot koka mākslinieciskās apstrādes (virpošana, finierēšana, intarsija, inkrustācija, kokgriešana, apdare u.c.) tehnikas un galdniecības (materiālu piegriešana, pirmapstrāde, noslēdzošā apstrāde, sagatavošana apdarei) apstrādes tehnikas, padziļināti izprot koku sugu un apdares materiālu izmantošanu. Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē izgatavo lietišķās mākslas darbu, realizējot savu, cita autora (dizainera, arhitekta, mākslinieka) projektu vai replicējot un kopējot atbilstoši konkrētai vajadzībai, videi un/vai izvēlētajai mērķauditorijai. Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē strādā komandā vai individuāli, izpildot pasūtījumus savā darbnīcā vai ar mākslu, amatniecību un dizainu saistītās iestādēs vai uzņēmumos. Spēj orientēties aktualitātēs savas profesionālās jomas ietvaros, strādāt kā darba ņēmējs, pašnodarbinātais vai darba devējs.	

Lietišķās mākslas speciālista kokapstrādē pienākumi un uzdevumi:

3.1. Amatniecības un lietišķās mākslas piemēru/izstrādājumu kultūrvēsturiskā konteksta izpēte:

- 3.1.1. Apzināt tradīcijās, mākslas un kultūras vēsturē balstītus amatniecības, lietišķās mākslas piemērus Latvijas, Baltijas, Eiropas, pasaules mērogā;
- 3.1.2. Apzināt etnogrāfisko mantojumu koka mākslinieciskajā apstrādē, to lietojumu sadzīvē;
- 3.1.3. Izpētīt kultūrvēsturiskā mantojuma kontekstu, izmantojot dažādas pētniecības metodes, informācijas ieguves avotus;
- 3.1.4. Apzināt tradicionālu, inovatīvu un ilgtspējīgu kokmateriālu un koka izstrādājumu lietošanu arhitektūrā, interjerā un eksterjerā, sadzīvē;
- 3.1.5. Izmantot iegūto informāciju sava projekta ieceres izstrādē.

3.2. Sagatavošanās koka izstrādājuma izstrādei:

- 3.2.1. Novērtēt koksnes materiālus atbilstoši to sortimentam, īpašībām un apstrādes paņēmieniem;
- 3.2.2. Izvēlēties kokapstrādes veidam atbilstošus instrumentus un kokapstrādes darbmašīnas, palīgmateriālus un palīgierīces.

3.3. Koka izstrādājuma projektēšana:

- 3.3.1. Rast koka izstrādājuma izveidē mērķauditorijai/videi atbilstošāko funkcionālo risinājumu, materiāla un tehnoloģijas izvēli;
- 3.3.2. Vizualizēt koka izstrādājuma estētisko un tehnisko risinājumu;
- 3.3.3. Izstrādāt maketu vai modeli.

3.4. Koka izstrādājuma izgatavošana:

- 3.4.1. Secīgi īstenot materiālā sava projekta ieceri;
- 3.4.2. Izgatavot darbam nepieciešamās sagataves un palīgierīces;
- 3.4.3. Izgatavot koka izstrādājumu, izmantojot drošus kokapstrādes tehniskos paņēmienus;
- 3.4.4. Veikt koka izstrādājuma apdari, montāžu, restaurāciju vai labošanu;
- 3.4.5. Prezentēt savu projektu.

3.5. Uzņēmējdarbības īstenošana lietišķajā mākslā:

- 3.5.1. Apzināt finansējuma piesaistīšanas iespējas;
- 3.5.2. Izstrādāt projektu finansējuma piesaistīšanai savas idejas vai radošā darba īstenošanai;
- 3.5.3. Lietot zīmola veidošanas pamatprincipus savu produktu izstrādē, ievērtējot zīmola sniegtās priekšrocības produkta un autora atpazīstamībai.

3.6. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā vispārējā kompetence:

- 3.6.1. Veikt uzņēmējdarbības organizēšanu atbilstoši izvēlētajai uzņēmējdarbības formai;
- 3.6.2. Ievērot darba, vides un civilās aizsardzības, elektrodrošības un ugunsdrošības prasības;
- 3.6.3. Īstenot radošā darba veicēja iespējas, tiesības un pienākumu;
- 3.6.4. Ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus;
- 3.6.5. Lietot valsts valodu;
- 3.6.6. Lietot vismaz vienu svešvalodu;
- 3.6.7. Sadarboties, ievērojot profesionālās saskarsmes principus;
- 3.6.8. Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
- 3.6.9. Pastāvīgi pilnveidot savu personību un profesionālo kvalifikāciju.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.1. Amatniecības un lietišķās mākslas piemēru/izstrādājumu kultūrvēsturiskā konteksta izpēte					
4.1.1.	Apzināt tradīcijās, mākslas un kultūras vēsturē balstītus amatniecības, lietišķās mākslas piemērus Latvijas, Baltijas, Eiropas, pasaules mērogā.	Apzināt kultūras/kultūrvēsturiskā mantojuma kontekstu sava projekta izstrādē.	Informācijas pētīšanas metodes. Kultūrvēsturisko analoģu izpēte un analīze. Amatniecības piemēri Latvijas vēsturē. Lietišķās mākslas piemēri Eiropas mākslā. Vēsturiskie stili un to pazīmes. Interjeru, mēbeļu un citu priekšmetiski telpiskās vides objektu raksturīgās pazīmes dažādos vēsturiskajos stilos un periodos. Dažādu stilu mēbeļu kokgriezto elementu formveides tradīcijas, ornamentika, profili, proporcijas. Kompozīcijas principi. Dizaina vēstures piemēri.	Spēja apzināt tradīcijās, mākslas un kultūras vēsturē balstītus amatniecības, lietišķās mākslas piemērus Latvijas, Baltijas, Eiropas, pasaules mērogā.	LKI 4. līmenis
		Apzināt konkrētus amatniecības, lietišķās mākslas analogus un risinājumus kultūrvēsturiskā aspektā.			
4.1.2.	Apzināt etnogrāfisko mantojumu koka mākslinieciskajā apstrādē, to lietojumu sadzīvē.	Apzināt novada/reģiona muzeju krājumu, tautas lietišķās mākslas studiju, amata meistarību darbus, ģimenes mantojumu projekta/tēmas izpētes ietvaros.	Informācijas pētīšanas un apkopošanas metodes. Izpētes un analīzes metodes. Kultūrvēsturisko analoģu –interjera un sadzīves priekšmetu, ēku, dzīvesveida u. c. tradīcijās balstītu kultūras vērtību izziņošana.	Spēja apzināt etnogrāfisko mantojumu koka mākslinieciskajā apstrādē, to lietojumu sadzīvē.	LKI 4. līmenis
		Apzināt arheoloģiskā un etnogrāfiskā mantojuma lietojumu laikmetīgajā lietišķajā mākslā un dizainā sava projekta izstrādē.			
4.1.3.	Izpētīt kultūrvēsturiskā mantojuma kontekstu, izmantojot dažādas pētniecības metodes,	Izvēlēties savam projektam atbilstošas pētniecības metodes.	Izpētes metodes (foto dokumentācija, attēli, uzņēmumi, apdares izpēte (krāsu uzslāņojuma analīze), paraugi, modeļi, profilu nolasījumi, atspiedumi, atlējumi u. c.).	Spēja izpētīt kultūrvēsturiskā mantojuma kontekstu, izmantojot dažādas pētniecības metodes, informācijas ieguves avotus.	LKI 4. līmenis
		Izvēlēties savam projektam atbilstošus informācijas ieguves avotus.			

	informācijas ieguves avotus.	Atlasīt no pieejamajām autentisku datu vai fizisku paraugu krātuvēm nepieciešamo informāciju sava projekta izstrādei.	Drukāto un interneta resursu izmantošanas iespējas. Digitālo tehnoloģiju izmantošanas iespējas saistīto produktu izpētē. Lietišķās mākslas analoģu lietojamības (funkcionalitātes), estētikas, un emocionālās ietekmes izpētes metodes.		
4.1.4.	Apzināt tradicionālu, inovatīvu un ilgtspējīgu kokmateriālu un koka izstrādājumu lietošanu arhitektūrā, interjerā un eksterjerā, sadzīvē.	Apzināt kokmateriālu lietošanas iespējas un analogus ar savu projektu saistītās jomās. Analizēt izstrādājuma ietekmi uz vidi, tā ilgtspējas aspektus.	Materiālu un tehnoloģiju iepazīšana, izpēte un analīze dažādu koka izstrādājumu izgatavošanā. Izzinoša izpēte ražotnēs, un darbnīcās. Analoģo un digitālo vizuālo un informatīvo avotu izmantošana. Ilgtspējas aspekti un aprites ekonomikas pamati. Dabai draudzīgu tehnoloģiju lietošana, materiālu šķirošana un pārstrāde. Koksnes pārstrādes veidi.	Spēja apzināt tradicionālu, inovatīvu un ilgtspējīgu kokmateriālu un koka izstrādājumu lietošanu arhitektūrā, interjerā un eksterjerā, sadzīvē.	LKI 4. līmenis
4.1.5.	Izmantot iegūto informāciju sava projekta ieceres izstrādē.	Analizēt un strukturēt par pētāmo tēmu iegūto informāciju – tekstuālo informāciju, attēlus, uzņēmējuma, fotofiksācijas, paraugus, modeļus, profilu nolasījumus, atspiedumus, atlējumus u. tml. Apkopot iegūto informāciju.	Informācijas apkopošanas un strukturēšanas metodes. Darba mapes izveidošana un lietošana sava projekta izstrādē.	Spēja izmantot iegūto informāciju sava projekta ieceres izstrādē.	LKI 4. līmenis
4.2. Sagatavošanās koka izstrādājuma izveidei					
4.2.1.	Novērtēt koksnes materiālus atbilstoši to sortimentam, īpašībām un apstrādes paņēmieniem.	Apzināt koksnes un citu materiālu veidus, to fizikālās, konstruktīvās, ekspluatācijas un estētiskās īpašības. Izvēlēties materiālus pēc tehniskās, tehnoloģiskās un estētiskās kvalitātes atbilstoši izstrādājuma specifikai. Ievērot koksnes materiālu nomenklatūru, nozares standartus, tehniskos apzīmējumus un noteikumus.	Kokmateriāli, to klasifikācija. Materiālmācība. Kokmateriālu fizikālās, konstruktīvās, estētiskās, apstrādes, ekspluatācijas īpašības. Koksnes, no tās atvasināto materiālu sortiments. Koksnes kvalitātes klases atbilstība izstrādājuma specifikai. Koksnes vainu un defektu ietekme uz izstrādājuma kvalitāti.	Spēja novērtēt koksnes materiālus atbilstoši to sortimentam, īpašībām un apstrādes paņēmieniem.	LKI 4. līmenis

4.2.2.	Izvēlēties kokapstrādes veidam atbilstošus instrumentus un iekārtas, palīgmateriālus un palīgierīces.	Apzināt autentiskos kokapstrādes instrumentus un tehnoloģijas.	Rokas instrumentu veidi. Prasības to uzglabāšanai, asināšanas un labošanas paņēmieni. Darbmašīnu, iekārtu un elektroinstrumentu ražotāju noteiktās izmantošanas paņēmieni kvalitātvam un drošam darbam. Profilakses pasākumi darbmašīnu, iekārtu un elektroinstrumentu lietošanai. Koksnes mehānizētajām apstrādēm paredzēto griezējinstrumentu lietošanas/ūtrīšanas/asināšanas/uzglabāšanas paņēmieni.	Spēja izvēlēties koka mākslinieciskās apstrādes veidam atbilstošus instrumentus un iekārtas, darbmašīnas palīgmateriālus un palīgierīces.	LKI 4. līmenis
		Apzināt rokas kokapstrādes instrumentus, tos izmantojot un uzglabājot atbilstoši ražotāju sniegtajām rekomendācijām.			
		Apzināt kokapstrādes darbmašīnas, iekārtas un elektroinstrumentus, to izmantošanas nosacījumus atbilstoši ražotāju sniegtajām rekomendācijām.			
		Uzturēt darba kārtībā un sagatavot darba izpildei rokas instrumentus, iekārtas, darbmašīnas, atbilstošu darba vidi.			
4.3. Koka izstrādājuma projektēšana					
4.3.1.	Rast koka izstrādājuma izveidē mērķauditorijai/videi atbilstošāko funkcionālo risinājumu, materiāla un tehnoloģijas izvēli.	Apzināt mērķauditoriju un tās vajadzības.	Mērķauditorijas izpētes metodes, rezultātu analīze. Dizaina domāšana. Materiālu izvēle atbilstoši izstrādājuma funkcijai. Ergonomikas principi un nosacījumi. Restaurācijas principi. Restaurācijas kartogrammu sastādīšana, funkcionālās restaurācijas programmas izvēle.	Spēja rast koka izstrādājuma izveidē mērķauditorijai/videi atbilstošāko funkcionālo risinājumu, materiāla un tehnoloģijas izvēli.	LKI 4. līmenis
		Izvērtēt materiālu, tehnisko paņēmieni un risinājumu piemērotību izstrādājuma funkcijai.			
		Ievērojot ergonomikas nosacījumus.			
		Izvērtēt nepieciešamību restaurēt koka izstrādājumu.			
4.3.2.	Vizualizēt koka izstrādājuma estētisko un tehnisko risinājumu.	Izstrādāt skices un darba zīmējumus.	Skicēšanas materiāli un skicēšanas tehnikas. Projekta idejas attēlojums plaknē, skicējot ar roku. Formas un materialitātes attēlojums. Atbilstošu tehnisko un vizuālo līdzekļu izvēle projekta idejas attēlošanai. Zīmēšanas tehnikas. Materiālu/krāsu/laukumu/formu	Spēja vizualizēt koka izstrādājuma estētisko un tehnisko risinājumu.	LKI 4. līmenis
		Izveidot izstrādājuma vizuālo risinājumu – formveidi, krāsu risinājumu un kompozīciju.			
		Izstrādāt izstrādājuma un detaļu rasējumus/tehniskos zīmējumus.			

		Lietot specializētās un vispārēja lietojuma grafiskās datorprogrammas, veidot 2D un 3D vizualizācijas.	kompozīcija. Krāsu mācība. Kompozīcijas izveide. Veidošana. Projektēšana. Tehniskās grafikas pamati. Tehniskā zīmējumu izveidošana atbilstoši iecerētajam izstrādājumam un tam paredzētajam materiālam. Mēroga lietojums izstrādājuma projektēšanā atbilstoši iecerei. Izmēri. Izmēru aprēķināšana pēc attēla, kļūdu koriģēšana. Digitālie rīki un programmatūra. Datorgrafikas, CAD un citas datorprogrammas.		
4.3.3.	Projektēt maketu vai modeli.	Izstrādāt maketu.	Maketēšanas paņēmieni. Materiāli maketa veidošanai. Mēroga lietošana izstrādājuma maketēšanā. Izstrādājuma attēlošana vidē atbilstoši mērogam.	Spēja projektēt maketu vai modeli.	LKI 4. līmenis
		Izmantot mērogu izstrādājuma maketēšanai, attēlošanai vidē.			
		Veikt izmaiņas izstrādājuma funkcionālā risinājuma pilnveidei.			
4.4. Koka izstrādājuma izgatavošana					
4.4.1.	Izgatavot darbam nepieciešamās sagataves un palīgierīces.	Izvēlēties materiālus sagatavju izgatavošanai.	Droši darba paņēmieni. Sagatavju izgatavošanas paņēmieni (garināšana, platumošana, taisnošana, biezumošana, kalibrēšana, līmēšana, finierēšana, liekšana, līklīniju zāģēšana. u.c.) Koksnes un koksnes plātņu apstrāde (piegriešana, malu aplīmēšana, aplīstēšana, kalibrēšana, finierēšana, līklīniju zāģēšana). Finieru veidi, sortiments. Darbs ar finieri – finieru piegriešana, salikumu veidošana, savilkšana.	Spēja izgatavot darbam nepieciešamās sagataves un palīgierīces.	LKI 4. līmenis
		Atbilstoši tehnoloģiskajām prasībām apstrādāt sagatavju materiālus.			
		Izgatavot nepieciešamās sagataves un palīgierīces, veicot materiālu apstrādi.			
		Veikt sagatavēm nepieciešamos aizzīmējumus, izmantojot mērinstrumentus un aizzīmēšanas instrumentus.			

		Veikt sagatavju apstrādi, pēc tehnoloģiskās procesa shēmas izvēloties vai kombinējot mehānizētās, darbmašīnas iekārtas/rokas elektroinstrumentus/nemehānizētos rokas instrumentus.	Citi dekoratīvo, dabīgo un mākslīgo materiālu veidi, to apstrāde virsmu aplīmēšanai. Palīgmateriālu sortiments, to specifiskās priekšrocības dažādu uzdevumu veikšanai. Dažādu šablonu un palīgierīču veidi un to izgatavošana. Paņēmieni precīzu aizzīmējumu veikšanai/pārņemšanai uz sagatavēm. Materiāla apstrādes paņēmieni (precīza zāģēšana, frēzēšana, formu kopēšana, profilēšana, urbšana, dobšana, garenfrēzēšana, savienojumu veidošana u.c.). Darbs ar datorizēto ciparu vadības (CNC) kokapstrādes darbmašīnām. Kvalitātes kontroles paņēmieni.		
4.4.2.	Veikt koka izstrādājumu izgatavošanu, izmantojot kokapstrādes tehniskos paņēmienus.	Veikt garenšķiedras/šķērsšķiedras virpošanas darbus, izmantojot kokvirpošanas instrumentus un palīgierīces. Veikt kokgriešanas darbus, izmantojot kokgriešanas instrumentus un palīgierīces. Veikt objekta vai elementa dekoratīvo apdari – finierēšanu, intarsiju, inkrustēšanu, izmantojot kokgriešanas instrumentus un palīgierīces. Citu materiālu iestrāde izstrādājumā. Izmantot atbilstošus savienojumu un stiprinājumu veidus. Apzināt izstrādājuma ražošanas/tiražēšanas iespējas.	Koksnes griešana. Kompozīcijas principu ievērošana profilu izveidē. Atsevišķu formelementu raksturs un proporcijas. Darba paņēmieni, metodes, instrumenti un palīgierīces efektīvai un kvalitatīvai virpošanas darbu veikšanai un kvalitātes kontrolei atbilstoši izgatavojamā objekta specifikai. Darba paņēmieni virpoto elementu formveidei un elementu izgatavošanas specifika. Kokgriešanas instrumenti. Darba metodes un paņēmieni efektīvai un kvalitatīvai kokgriešanas darbu veikšanai – ģeometriskā griezumā /koksniecības/grebšanas/kopēšanas /virpojumu rotāšanas u. c. paņēmieni. Paņēmieni un instrumenti kokgriezumam kvalitātes kontrolei atbilstoši izstrādājuma specifikai.	Spēja veikt koka izstrādājumu izgatavošanu, izmantojot koka mākslinieciskās apstrādes tehniskos paņēmienus.	LKI 4. līmenis

			Darba paņēmieni, metodes, instrumenti un palīgierīces efektīvai un kvalitatīvai dekoratīvās apdares darbu veikšanai un kvalitātes kontrolei atbilstoši izgatavojamā objekta specifikai. Materiāli, to apstrādes, iestrādes, savienošanas un apdares specifika. Atbilstošu papildus materiālu atlase, to izpēte un iestrāde. Citu materiālu un tehnoloģiju izmantošanas iespējas, paņēmieni. Kvalitātes prasību ievērošana. Savienojumu un stiprinājumu piemērotība dažādiem materiālu veidiem, izgatavošanas specifikai. Koksnes apdares materiālu vēsturiskie paraugi un mūsdienu apdares veidi.		
4.4.3.	Veikt koka izstrādājuma apdari, montāžu restaurāciju vai labošanu.	Pārbaudīt detaļu savietojamību kopsalikumā. Iestrādāt furnitūru. Veikt izstrādājuma apdari un pēcapstrādi, izmantojot koksnes apdares materiālus. Pārbaudīt gatavā izstrādājuma atbilstību projektam. Iepakot izstrādājumu transportēšanai.	Dažādu koksnes materiālu virsmu sagatavošana apdarei. Furnitūras veidi, materiāli, iestrādes paņēmieni. Kvalitātes prasību ievērošana un kontroles metodes.	Spēja veikt koka izstrādājuma apdari, montāžu, restaurāciju vai labošanu.	LKI 4. līmenis
4.4.4.	Secīgi īstenot materiālā sava projekta ieceri.	Plānot izstrādājuma izgatavošanai nepieciešamo laiku. Ievērot darba secību atbilstoši izvēlētajai tehnikai un tehnoloģijai. Nodrošināt regulāru, savlaicīgu kvalitātes kontroli un profesionālu labojumu veikšanu dābā gaitā.	Projekta īstenošanas secība. Kvalitātes kontrole visos izstrādājuma tapšanas posmos. Defektu cēloņu noskaidrošana un to novēršana. Izgatavošanai nepieciešamo materiālu cenas un pieejamība. Projektēšanas/izgatavošanas uzstādīšanas izmaksu aprēķini.	Spēja secīgi īstenot materiālā sava projekta ieceri.	LKI 4. līmenis

		Ievērot darba procesa gaitu un termiņus.	Krāsu uzslāņojumu attīrīšana līdz vērtīgai apdarei, protezēšana, atbilstošu iztrūkstošo elementu izgatavošana.		
		Savlaicīgi labot radušos defektus, nepietiekamu kvalitāti, novērst šo trūkumu atkārtotu rašanos.			
		Labot radušos bojājumus un defektus, to cēloņus, izvēloties atbilstošus materiālus un remonta paņēmienus.			
		Aprēķināt projekta pašizmaksu.			
4.4.5.	Prezentēt savu projektu.	Izveidot darba mapi.	Komunikācijas un digitālās komunikācijas prasmes un etiķete dažādās vidēs (klātienē, tiešsaistē, sociālajos medijos u. c.). Prezentācijas metodes.	Spēja prezentēt savu projektu.	LKI 4. līmenis
		Sagatavot sava projekta prezentāciju.			
		Prezentēt projekta vai izstrādājuma vizualizācijas un uzskates līdzekļus – maketu/modeļus.			
4.5. Uzņēmējdarbības īstenošana lietīšajā mākslā					
4.5.1.	Apzināt finansējuma piesaistīšanas iespējas.	Izvērtēt pieejamā finansējuma atbilstību projekta konkrētai iecerei.	Projektu izstrāde finansējuma piesaistīšanai no dažādiem avotiem.	Spēja apzināt finansējuma piesaistīšanas iespējas.	LKI 4. līmenis
		Apzināt grantu vai daļēja finansējuma piesaistes iespējas valsts vai starptautiska mēroga projektos un konkursos.			
4.5.2.	Izstrādāt projektu finansējuma piesaistīšanai savas idejas vai radošā darba īstenošanai.	Izstrādāt projekta saturisko pamatojumu.	Projekta darbības modelēšana, tā būtiskākie resursus un procesus, lai plānotu izstrādājumu izgatavošanu. Produkta pašizmaksas noteikšana. Tāmes sagatavošana. Darba uzdevuma izstrāde iesaistītajiem speciālistiem.	Spēja izstrādāt projektu finansējuma piesaistīšanai savas idejas vai radošā darba īstenošanai.	LKI 4. līmenis
		Sagatavot projekta izdevuma tāmi.			
		Apzināt projektā iesaistāmo speciālistu un pakalpojumu iespējas.			
		Nepieciešamības gadījumā apzināt ārpalpojumu izmaksas.			

4.5.3.	Lietot zīmola veidošanas pamatprincipus savu produktu izstrādē, ievērtējot zīmola sniegtās priekšrocības produkta un autora atpazīstamībai.	Izveidot izstrādājuma vai produkta grafisko identitāti un zīmolu.	Mārketinga rīki un to lietojums. Preču aizsardzības tiesiskie un ētiskie aspekti. Preču zīmes reģistrācijas process. Intelektuālā īpašuma aizsardzība. Informācijas izmantošana atbilstoši likumdošanai par zīmola dibināšanas un likvidēšanas nosacījumiem, nodokļiem. Zīmola darbības un attīstības plānošana.	Spēja lietot zīmola veidošanas pamatprincipus savu produktu izstrādē, ievērtējot zīmola sniegtās priekšrocības produkta un autora atpazīstamībai.	LKI 4. līmenis
		Apzināt mārketinga rīkus produkta komunikācijai.			
		Ievērot autortiesības projekta izstrādes gaitā.			

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā vispārējā kompetence.					
5.1.	Veikt uzņēmējdarbības organizēšanu atbilstoši izvēlētajai uzņēmējdarbības formai.	Iekļauties pasūtītāja vai darba devēja uzņēmējdarbībā.	Uzņēmējdarbības pamati. Mūsdienu ilgtspējīgās ekonomikas pamati. Projektu vadības pamati. Grāmatvedības un finanšu plānošanas pamati. Dokumentu pārvaldības pamatprincipi. Pasūtījuma līgumu veidi.	Spēja veikt uzņēmējdarbības organizēšanu atbilstoši izvēlētajai uzņēmējdarbības formai.	LKI 4. līmenis
		Veidot nozares uzņēmējdarbībai atbilstošas līgumattiecības.			
		Plānot saimniecisko darbību.			
		Plānot finanses.			
		Kārtot projekta grāmatvedību.			
		Kārtot projekta dokumentāciju.			
		Veikt uzdevumu, ievērojot noteiktos projekta izpildes stadiju termiņus.			

		Atbildīgi veikt savu darbu, ievērojot projekta ieceres/idejas un kvalitātes prasības.			
5.2.	Ievērot darba, vides un civilās aizsardzības, elektrodrošības un ugunsdrošības prasības.	Organizēt savu darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām un ietekmei uz veselību.	Darba aizsardzības normatīvie akti. Ugunsdrošības normatīvie akti. Elektrodrošības normatīvie akti. Vides aizsardzības normatīvie akti. Civilās aizsardzības noteikumi. Darba vides riska faktori. Darba apstākļi un cilvēka veselība kā dzīves kvalitātes nosacījums. Drošas darba vides nosacījumi. Pirmā palīdzība un rīcība ārkārtas situācijā.	Spēja organizēt, izmantot un uzturēt drošu darba vidi ievērot darba, vides un civilās aizsardzības prasības.	LKI 4. līmenis
		Strādāt videi draudzīgi.			
		Racionāli izmantot resursus.			
		Rīkoties atbilstoši ugunsdrošības, elektrodrošības un civilās aizsardzības noteikumiem.			
		Sniegt pirmo palīdzību.			
5.3.	Īstenot radošā darba veicēja iespējas, tiesības un pienākumus.	Apzināt radošā darba veicēja iespējas.	Darba devēja un darbinieka tiesības, pienākumi un atbildība. Darba tiesisko attiecību normatīvie akti. Darba līgums. Darba likums. Darba kārtības noteikumi un iekšējie normatīvie akti.	Spēja veikt radošā darba veicēja uzdevumus ievērojot prasības darba tiesisko attiecību jomā.	LKI 4. līmenis
		Ievērot individuālā darba veicēja tiesības un pienākumus.			
		Piemērot Darba likumu un citus normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības.			
		Ievērot darba devēja pienākumus un tiesības.			
		Ievērot uzņēmuma darba kārtības noteikumus un iekšējos normatīvos aktus.			
		Ievērot konfidencialitāti.			
5.4.	Ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus.	Apzināties savu atbildību sabiedrības attīstībā.	Tiesiskās attiecības.	Spēja ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus.	LKI 4. līmenis

		Identificēt un ievērot pilsoniskās tiesības.	Indivīda tiesības, pienākumi un atbildība. Pilsoniskās sabiedrības būtība. Ētikas pamatprincipi. Profesionālā ētika.		
		Pildīt pilsoniskos pienākumus.			
		Veikt darba pienākumus atbilstoši profesionālās ētikas principiem.			
5.5.	Lietot valsts valodu.	Sazināties valsts valodā.	Valsts valodas kompetents lietojums mutiski un rakstiski. Profesionālā terminoloģija valsts valodā. Publiskā runa.	Spēja izteikties un interpretēt jēdzienus, domas, faktus un viedokļi gan mutiski, gan rakstiski valsts valodā.	LKI 4. līmenis
		Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā.			
5.6.	Lietot vismaz vienu svešvalodu.	Sazināties mutiski un rakstiski vismaz vienā svešvalodā.	Vārdu krājums svešvalodā. Svešvalodas lietojums. Profesionālā terminoloģija svešvalodā. Starpkultūru mijiedarbība.	Spēja sazināties vismaz vienā svešvalodā.	LKI 4. līmenis
		Lietot profesionālo terminoloģiju vismaz vienā svešvalodā.			
5.7.	Sadarboties, ievērojot profesionālās saskarsmes principus.	Strādāt komandā.	Efektīvas komunikācijas priekšnosacījumi. Laika plānošanas paņēmieni. Konflikti un to risinājumi. Efektīvas un pozitīvas saskarsmes un sadarbības paņēmieni. Lietišķās komunikācijas process	Spēja sadarboties ievērojot profesionālās saskarsmes principus.	LKI 4. līmenis
		Strādāt individuāli.			
		Apzināties savu atbildību kopējā uzdevuma veikšanā.			
		Racionāli plānot laiku.			
		Risināt konfliktsituācijas.			
5.8.	Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.	Lietot datoru un biroja tehniku.	Datora darbības un lietošanas principi. Biroja tehnikas lietošanas principi. Informācijas sistēmu drošība. Lietojumprogrammas dokumentu sagatavošana. Datoru drošības programmas. Datu aizsardzība.	Spēja pārliecinoši un droši izvēlēties un lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas darba uzdevuma veikšanai.	LKI 4. līmenis
		Izmantot lietojumprogrammas, sagatavojot dokumentus pēc parauga.			
		Sazināties, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.			

		Izmantot datora lietošanas drošības programmas.			
		Lietot informācijas datu nesējus.			
5.9.	Pastāvīgi pilnveidot savu personību un profesionālo kvalifikāciju.	Interesēties par lietišķās mākslas procesiem un jaunumiem nozarē.	Personības izaugsmes psiholoģija. Pašvadīta mācīšanās. Pašizziņas principi. Emociju pārvaldība un vadīšana. Cilvēka un dabas vides vienotība. Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana izstrādājumu tapšanā. Radošās domāšanas metodes. Aktualitātes lietišķajā mākslā, vizuālajā mākslā. Aktualitātes kultūrā. Informācijas iegūšanas metodes. Profesionālās karjeras izaugsme un tās nozīme. Profesionālās karjeras izaugsmes plānošana.	Spēja pastāvīgi pilnveidot savu personību un profesionālo kvalifikāciju.	LKI 4. līmenis
		Mērķtiecīgi piedalīties kultūras dzīves norisēs.			
		Uzturēt profesionālos kontaktus.			
		Plānot savu profesionālo pilnveidi, novērtējot savas profesionālās zināšanas, prasmes un līdzšinējo pieredzi.			

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	Latvijas Nacionālais kultūras centrs Anda Būmane – Latvijas Darba devēju konfederācijas Kokrūpniecības Nozaru ekspertu padomes koordinatore; Ilze Kupča – Latvijas Nacionālā kultūras centra mākslas izglītības eksperte; Sandra Kuzņecova – Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma tālākizglītības metodiķe; Haralds Laucis – Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma pedagogs; Jānis Straupe – mākslinieks un dizainers, Latvijas Mākslinieku savienības un Latvijas Dizaineru savienības loceklis, Latvijas <i>Amatniecības kameras</i> koktēlniecības amata meistars; Mīks Pētersons - dizaina mēbeļu uzņēmuma NORDI furniture īpašnieks, Latvijas Dizaineru savienības loceklis; Arvīds Verza – Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma pedagogs, Koka un metālmākslas nodaļas vadītājs; Inga Zotova – Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un dizaina institūta docente.
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	Elita Barisa - Kultūrizglītības nodaļa Izglītības sistēmas eksperte; Ilze Kupča- Latvijas Nacionālā kultūras centra mākslas izglītības eksperte; Edīte Bērziņa – Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma pedagogs; Līga Muceniece - Kuldfīgas tehnoloģiju un tūrisma tehnikums, metodiķe; Mārtiņš Mednieks – Kuldfīgas tehnoloģiju un tūrisma tehnikums, Galdnieku, mēbeļu dizaina un restaurācijas metodiskās nodaļas vadītājs; Ieva Erele - Mēbeļu Ražotāju asociācijas Latvijā izpilddirektore; Kokrūpniecības Nozares ekspertu padomes priekšsēdētāja; Ronalds Lūsis - Latvijas Restauratoru biedrības valdes priekšsēdētājs. KI padomes loceklis.
NEP atzinums par profesionālās kvalifikācijas prasībām	<i>KIP 13.06.2024</i>
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	<i>07.08.2024</i>
Iepriekš saskaņoto profesionālās kvalifikācijas prasību redakcijas	<i>Nav</i>